

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie maksymalnej ilości żywności zbywanej w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego oraz zakresu i sposobu jej dokumentowania stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 44a ust. 4 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 149, z późn. zm.), który został wprowadzony ustawą z dniao zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji (Dz. U.).

W art. 44a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, wprowadzono podstawowe wymagania mające zastosowanie do rolniczego handlu detalicznego polegające, m.in. na wprowadzeniu:

- 1) limitowania ilości żywności, która może być zbywana w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego (art. 44a ust. 1 pkt 1),
- 2) nakazu dokumentowania zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego w sposób umożliwiający określenie ilości zbywanej żywności (art. 44a ust. 2 pkt 2).

W celu sprecyzowania maksymalnej ilości żywności, którą można zbywać w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, a także zakresu i sposobu dokumentowania tej ilości minister właściwy do spraw rolnictwa, działając w porozumieniu z ministrem zdrowia, został upoważniony do wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 44a ust. 4 ww. ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, mając na względzie zarówno potrzeby konsumentów, jak i rodzaj zbywanej żywności, a także ochronę zdrowia publicznego, w tym zapewnienie bezpieczeństwa tej żywności.

Przedmiotowe rozporządzenie stanowi realizację ww. upoważnienia o charakterze obligatoryjnym.

W § 1 rozporządzenia zaproponowano przepis ogólny określający przedmiot regulacji rozporządzenia, tj. maksymalną ilość żywności zbywaną w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego oraz zakres i sposób dokumentowania tej ilości.

W § 2 rozporządzenia określono maksymalną ilość żywności zbywaną rocznie w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego poprzez odesłanie do załączników nr 1 – 4 rozporządzenia, w których wskazano maksymalne ilości w odniesieniu do poszczególnych rodzajów tej żywności.

W załączniku nr 1 do rozporządzenia określono maksymalną ilość surowców pochodzenia niezwierzęcego zbywaną rocznie w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego. Maksymalne ilości określono dla 124 różnego rodzaju produktów, w tym uprawianych w Polsce zbóż, warzyw, owoców, ziół oraz dwóch gatunków grzybów uprawnych – pieczarki i bocznika.

W odniesieniu do maksymalnych ilości roślin uprawnych, z wyłączeniem warzyw uprawianych pod osłonami oraz grzybów uprawnych, zaproponowano aby maksymalna ilość tych surowców zbywana rocznie odpowiadała wartościom wskazanym w tabeli w załączniku nr 1 w przeliczeniu na 1ha uprawy prowadzonej przez podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny. Wartości te określono wyliczając średnie wielkości plonów uzyskiwane z 1ha uprawy biorąc pod uwagę wielkości plonów uzyskiwane w gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych nie większej niż 10 ha.

Natomiast maksymalne ilości zbywanych rocznie warzyw uprawianych pod osłonami oraz grzybów uprawnych wskazano jako wielkość uzyskanego plonu wyrażaną w kg w przeliczeniu na m² obiektu (np. szklarnia, osłona foliowa), w którym uprawiana jest dana roślina lub grzyb. Ponadto w przypadku pieczarki wskazano, że podane wartości dotyczą jednego cyklu produkcyjnego, a bocznika jednego rzutu produkcyjnego.

Informacje o wielkości plonów poszczególnych gatunków roślin i grzybów uprawnych w produkcji intensywnej zostały pozyskane z instytutów badawczych, tj. Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych, Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego, Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach, Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich oraz Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Proponowane wartości zaokrąglono w górę (zależnie od wielkości plonu danej rośliny do 0,5 lub 1 t z ha).

W załączniku nr 2 do rozporządzenia określono maksymalną ilość żywności pochodzenia niezwierzęcego innej niż surowce oraz żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego zbywaną

rocznie w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego.

Maksymalne ilości określono dla 16 różnych rodzajów żywności i ich kategorii, tj. dla przetworów z warzyw, owoców, zbóż lub z orzechów oraz dla pieczywa, pieczywa cukierniczego, ciast i ciastek, wyrobów cukierniczych, koncentratów spożywczych, olejów, żywności zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego (w tym gotowych posiłków (potraw)) oraz napojów bezalkoholowych.

Zaproponowane maksymalne ilości żywności pochodzenia niezwierzęcego innej niż surowce oraz żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego odpowiadają szacunkowej produkcji rocznej rolnika wyliczonej z uwzględnieniem możliwości rolnika, cen produktów i limitów kwotowych, a także z uwzględnieniem wartości produkcji do 40 000 zł. Przy czym w przypadku żywności zawierająca jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego podaną wartość odpowiada szacunkowym wyliczeniom przeprowadzonym z uwzględnieniem czynników, o których mowa wyżej powiększonej o 50% tej wartości. Przyjęcie w tym przypadku jedynie wartości szacunkowej wprowadzałoby nieuzasadnioną dysproporcję biorąc pod uwagę maksymalne ilości jakie dopuszcza się w przypadku gotowych posiłków mięsnych wskazanych w pozycji 14 załącznika nr 2.

W załączniku nr 3 do rozporządzenia określono maksymalną ilość surowców pochodzenia zwierzęcego zbywaną rocznie w ramach rolniczego handlu detalicznego. Maksymalne ilości określono dla 7 różnych rodzajów surowców pochodzenia zwierzęcego, tj. dla mleka surowego lub siary, surowej śmietany, jaj od drobiu lub ptaków bezgrzebieniowych, produktów pszczelich nieprzetworzonych (w tym miodu, pyłku pszczelego, pierzgi i mlecza pszczelego), produktów rybołówstwa żywych lub uśmierconych i niepoddanych czynnościom naruszającym ich pierwotną budowę anatomiczną lub poddanych czynnościom wykrwawiania, odgławiania, usuwania płetw lub patroszenia oraz dla żywych ślimaków lądowych z gatunków *Helix pomatia*, *Cornu aspersum aspersum*, *Cornu aspersum maxima*, *Helix lucorum*, oraz z rodziny *Achatinidae*.

Zaproponowano w rozporządzeniu maksymalne ilości dla surowców pochodzenia zwierzęcego zbywane rocznie w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta

finalnego, uwzględniając co do zasady średnie ceny wyliczone dla różnych surowców z danej kategorii oraz wartość produkcji do 40 000 zł. W przypadku mleka surowego i siary oraz surowej śmietany zaproponowano ilości odpowiadające wielkościom określonym w § 6 ust. 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2015 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej (Dz. U. poz. 1703). Natomiast maksymalną ilość produktów pszczelich nieprzetworzonych określono w zależności od liczby rodzin pszczelich posiadanych przez podmiot prowadzący rolniczy handel detaliczny.

W załączniku nr 4 do rozporządzenia zaproponowano maksymalną ilość dla produktów pochodzenia zwierzęcego innych niż surowce zbywaną konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego rocznie w ramach rolniczego handlu detalicznego uwzględniając średnie ceny wyliczone dla różnych produktów z danej kategorii oraz wartość produkcji. Przyjęto przy tym wartość produkcji do 60 000 zł. Maksymalne ilości określono dla 8 różnych rodzajów produktów pochodzenia zwierzęcego innych niż surowce, tj. dla świeżego mięsa z różnych gatunków zwierząt, surowych wyrobów mięsnych, mięsa mielonego, produktów mięsnych, wstępnie przetworzonych lub przetworzonych produktów rybołówstwa, produktów jajecznych oraz gotowych posiłków (potraw) z produktów pochodzenia zwierzęcego.

W § 3 rozporządzenia zaproponowano zakres i sposób dokumentowania maksymalnej ilości żywności zbywanej rocznie w ramach rolniczego handlu detalicznego konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego. W tym zakresie wprowadzono wymaganie, aby podmiot prowadził i przechowywał dokumentację umożliwiającą określenie ilości takiej żywności odrębnie za każdy rok kalendarzowy, która zawierałaby następujące informacje:

- 1) numer kolejnego wpisu;
- 2) datę zbycia żywności;
- 3) ilość i rodzaj zbytej żywności;
- 4) imię, nazwisko oraz adres albo nazwę, siedzibę oraz adres podmiotu działającego na rynku spożywczym odpowiedzialnego za zakład prowadzący handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, do którego zbyto żywność

Dodatkowo w § 3 ust. 2 – 4 rozporządzenia wskazano zakres i sposób prowadzenia dokumentacji w przypadku gdy pośrednik prowadzący rolniczy handel detaliczny zbywa

konsumentowi finalnemu żywność wyprodukowaną przez inny podmiot prowadzący taki handel podczas wystawy, festynu, targu lub kiermaszu.

Jednocześnie w § 3 ust. 5 wprowadzono wymóg, aby przedmiotowa dokumentacja była przechowywana przez dwa lata licząc od końca roku kalendarzowego, w którym została sporządzona.

Wprowadzenie ww. wymagań umożliwi organom Inspekcji Weterynaryjnej lub Państwowej Inspekcji Sanitarnej ustalenie, czy przestrzegane są określone w rozporządzeniu maksymalne roczne limity dotyczące ilości żywności, która może być zbywana konsumentom finalnym lub do zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego w ramach rolniczego handlu detalicznego.

W § 4 rozporządzenia proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem, zgodnie z przepisami uchwały nr 20 Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednoczenia terminów wejścia w życie niektórych aktów prawnych (M.P. poz. 205) oraz mając na uwadze, że w tym samym dniu wejdzie w życie ustawa z dnia o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników do sklepów i restauracji.

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projektowane rozporządzenie zostanie zamieszczone na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Rozporządzenie zawiera przepisy techniczne i w związku z tym podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia zostanie ujęty w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.